

Briselē, 2016. gada 1. februārī
(OR. en)

5540/16

CO EUR-PREP 6
POLGEN 7
AG 2
ECOFIN 44
UEM 29
SOC 35
COMPET 22
ENV 26
EDUC 11
RECH 9
ENER 13
JAI 56
EMPL 25

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	2016. gada Eiropas pusgads: Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku – nosūtīšana Eiropadomei

Pielikumā ieteikuma teksts par eurozonas ekonomikas politiku. 1. papildinājumā ietverti skaidrojumi grozījumiem, kas izdarīti Padomes apspriedēs par Komisijas ieteikumu.

2016. gada 16. februāra Vispārējo lietu padome tiek aicināta nosūtīt ieteikumu Eiropadomei saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 121. panta 2. punktu. Padome pielikumā pievienoto dokumentu oficiāli pieņems pēc tam, kad Eiropadome saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu būs apspriedusi savus secinājumus par to.

PADOMES IETEIKUMS

par eurozonas ekonomikas politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. pantu saistībā ar 121. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

tā kā:

- (1) Ekonomikas atlabšana eurozonā turpinās mērenā tempā ³. Lai varētu nodrošināt ilgtspējīgu un stabilu izaugsmi eurozonā, ir nepieciešami pastāvīgi politikas centieni atbalstīt līdzsvarotas korekcijas privātajā sektorā un publiskajā sektorā, uzlabot spējas pielāgoties un palielināt ekonomikas konkurētspēju un izaugsmes potenciālu attiecīgi vidējā termiņā un ilgtermiņā. Izaugsmes tempu kavē nesenās ekonomikas un finanšu krīzes izraisītās sekas, tostarp joprojām notiekošā ārējā līdzsvarošana, augstais privāto un valsts parādsaistību apjoms, augstais bezdarbs, kā arī ieilgušī strukturālā neelastība dalībvalstu darba un ražojumu tirgos. Investīciju aktivitāte joprojām ir vāja gan minēto faktoru, gan arī citu trūkumu dēļ, piemēram, nelabvēlīgas darījumdarbības vides, publiskās pārvaldes neefektivitātes dēļ, kā arī tāpēc, ka pastāv šķēršļi piekļuvē finansējumam.
- (2) Ir jāveicina vērienīgu strukturālo reformu īstenošana, kas paaugstina ražīgumu un stimulē izaugsmes potenciālu, atbilstīgi 2016. gada izaugsmes pētījumā izklāstītajām politikas prioritātēm visām ES dalībvalstīm ⁴. Ja strukturālās reformas dalībvalstīs tiek īstenotas kopīgi, no tā var iegūt visa eurozona, jo izplatās pozitīvā pārrobežu iedarbība, sevišķi pa tirdzniecības un finanšu kanāliem. Neskatoties uz nelielu progresu reformu veikšanā, lai uzlabotu darba tirgu noturību, eurozonā turpina pastāvēt ievērojama novirze, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa un jauniešu bezdarba līmeni. Tās dalībvalstis, kuras veica vispusīgas darba tirgus un sociālās aizsardzības reformas pirms krīzes, ir spējušas sniegt labāku atbalstu nodarbinātībai un saglabāt taisnīgumu ekonomikas lejupslīdes laikā. Šādas reformas ietver elastīgus un uzticamus līgumu noteikumus, vispusīgas mūžizglītības stratēģijas, efektīvu aktīva darba tirgus politiku un adekvātas un ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas. Rezultātus var uzlabot arī, samazinot nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, jo īpaši zemu atalgotiem darba ņēmējiem, un nodrošinot taisnīgu nodokļu sistēmu.

³ Komisijas 2015. gada rudens ekonomikas prognoze.

⁴ 2016. gada izaugsmes pētījums.

- (3) Atbilstīgi izstrādātas reformas un to ātra īstenošana var palīdzēt novērst pastāvošās nelīdzsvarotības eurozonā un nepieļaut jaunu nelīdzsvarotību uzkrāšanos. Eurogrupas tematiskās diskusijas, īpaši pievēršoties kritēriju noteikšanai, paraugprakses izmantošanai un savstarpējam spiedienam, var palīdzēt sekmēt tuvināšanos tam, lai sasniegtu vislabākos rezultātus. Tādēļ Eurogrupai būtu vēl vairāk jāpastiprina tematiskās diskusijas par reformām jomās, kas ir būtiskas EMS funkcionēšanai, un regulāri jāizvērtē reformu īstenošana eurozonas dalībvalstīs, kā arī progress, kas panākts nelīdzsvarotību novēršanā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kontekstā.
- (4) Fiskālā politika ir ekonomiskās un monetārās savienības vitālu kopēju interešu jautājums. Atbildīga valstu fiskālā politika, kurā ievēroti kopējie fiskālie noteikumi, ir būtiska, lai sekmētu parādu atmaksājamību un ļautu fiskālajiem stabilizatoriem darboties un amortizēt konkrētas valsts satricinājumus. Turklāt ir būtiski arī visas eurozonas līmenī panākt piemērotu fiskālo nostāju, kura atspoguļotu līdzsvaru starp fiskālo stabilitāti ilgtermiņā un makroekonomikas stabilizāciju īstermiņā, un izvairīties no procikliskas fiskālās politikas. Tas, kādi fiskālie centieni ir vajadzīgi, atšķiras atkarībā no dalībvalsts attiecīgās situācijas attiecībā uz Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, un dalībvalstīm būtu arī jāapsver stabilizācijas vajadzības un jāņem vērā iespējamā blakusietekme visā eurozonā. Lai to paveiktu, ir jāpastiprina fiskālās politikas koordinācija eurozonā, pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šajā sakarā kopumā neitrāla kopējā fiskālā nostāja eurozonā, kas paredzēta 2016. gadā, šķiet piemērota, ņemot vērā vispārējos makroekonomikas apstākļus un lejupvērstos riskus izaugsmei. Attiecībā uz 2017. gadu, balstoties uz prognozi, ka starpība starp plānoto un faktisko ražošanas apjomu pakāpeniski samazināsies, fiskālajā politikā būtu jāizvairās no procikliskuma un jāsamazina valsts parāds, lai atjaunotu fiskālās rezerves. Tas būtu jāatspoguļo atjaunināto stabilitātes programmu sagatavošanā 2016. gada pavasarī, ņemot vērā jaunākās ekonomikas un fiskālās norises. Fiskālo stratēģiju saturs vēl nav pietiekami labvēlīgs izaugsmei. Kā 2015. gada vasarā tika uzsvērts ieteikumos eurozonas dalībvalstīm ⁵, dalībvalstīm būtu jārīko tematiskas diskusijas par publisko finanšu kvalitātes un ilgtspējības uzlabojumiem.

⁵ OV C 272, 18.8.2015., 98. lpp.

- (5) Ir pilnībā jāīsteno banku savienība. Pirmkārt, visām dalībvalstīm bez ilgākas kavēšanās ir pilnībā jātransponē Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīva. Otrkārt, pārejas posmā tiks izvērsti fiskāli neitrāls kopējais atbalsts vienotā noregulējuma fondam, un tas pilnībā būs spējīgs darboties vēlākais pārejas posma beigās, kad vienotā noregulējuma fonda resursi būs pilnībā kopīgoti. Drīz pēc vienotā noregulējuma fonda stāšanās spēkā tiek pārskatīta tā virzība. Kopējais atbalsts arī būs fiskāli neitrāls vidējā termiņā un nodrošinās vienlīdzīgu attieksmi pret visām dalībvalstīm, kas tajā piedalās, un tas neradīs nekādas izmaksas tām dalībvalstīm, kas nepiedalās banku savienībā. Kad vienotā noregulējuma fonds būs stājies spēkā un kad dalībvalstis būs ratificējušas starpvaldību nolīgumu un pilnībā transponējušas Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu, dalībvalstis izvērtēs pagaidu finansēšanas kārtības izveidi un apsvērs, kā un pēc kāda grafika strādāt pie kopējā atbalsta, lai vēlākais pārejas posma beigās nodrošinātu tā pilnīgu spēju darboties. Arī vēlāk 2016. gada gaitā dalībvalstis apsvērs pasākumus, kas vajadzīgi, lai turpinātu padziļināt banku savienību. Visbeidzot, banku savienības tālākas attīstības ietvaros Eiropas Komisija 2015. gada 24. novembrī ir nākusi klajā ar paziņojumu "Ceļā uz banku savienības izveides pabeigšanu".
- (6) Finanšu tirgus nosacījumi eurozonā joprojām ir kopumā labvēlīgi, ņemot vērā atbalstošas monetārās politikas nostāju. Tomēr joprojām vājais ekonomikas pamats un augstais parādsaistību īpatsvars privātajā sektorā turpina negatīvi ietekmēt pieprasījumu pēc banku aizdevumiem un līdz ar to ekonomikas izaugsmi. Banku bilances joprojām saskaras ar spiedienu, ko rada ienākumus nenesošo aizdevumu augstais līmenis, kas traucē kreditēšanas darbībai. Atšķirīgi un dažkārt nepiemēroti maksātnespējas režīmi Eiropas Savienībā aizkavē privātā sektora parāda samazināšanu, atturot investīciju veikšanu.

- (7) Neraugoties uz nesenajiem sasniegumiem EMS struktūras nostiprināšanā, jāturpina darbs pie tā, lai pabeigtu EMS izveidi. 2015. gada jūnija piecu priekšsēdētāju ziņojumā ir turpināta tālākā virzība, lai vēlākais līdz 2025. gadam pabeigtu EMS izveidi ⁶. Eiropas Komisija 2015. gada 21. oktobrī pieņēma pirmo turpmāko priekšlikumu kopumu, kuri saistīti ar ziņojumu ⁷. Eurozonas dalībvalstīm būtu jāuzņemas kolektīva atbildība un raiti, atklāti un pārredzami jāvirzās uz priekšu īstermiņa un vidēja termiņa iniciatīvu īstenošanā, lai panāktu ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu. Lai sekmētu konvergenci eurozonā, priekšlikumos ir ietverti pasākumi, ar kuriem stiprina Eiropas pusgada dimensiju eurozonā, cita starpā agrāk publicējot eurozonas ieteikumus, lai jau procesa sākumā noteiktu kopīgās problēmas un nodrošinātu informāciju, kas nepieciešama, lai eurozonas dalībvalstīm formulētu konkrētām valstīm adresētos ieteikumus, kuri tiks pieņemti vēlāk Eiropas pusgada laikā. Eurozonas dalībvalstīm būtu arī atklāti un pārredzami jāstrādā pie ilgāka termiņa iniciatīvām, virzoties uz ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu,

AR ŠO IESAKA eurozonas dalībvalstīm individuāli un kolektīvi Eurogrupas ietvaros laikposmā no 2016. līdz 2017. gadam veikt šādus pasākumus:

1. Īstenot politiku, kas atbalsta atlabšanu, sekmē konvergenci, veicina makroekonomikas nelīdzsvarotību novēršanu un uzlabo pielāgošanās spēju. Šajā nolūkā dalībvalstīm, jo īpaši tām, kurām ir lieli privātā un ārējā parāda uzkrājumi, būtu jāīsteno reformas, kas uzlabo ražīgumu, sekmē darbvietu radīšanu, palielina konkurētspēju un uzlabo darījumdarbības vidi. Dalībvalstīm ar lielu norēķinu kontu pārpalikumu kā prioritāte būtu jāīsteno pasākumi, tostarp strukturālas reformas, kas palīdz stiprināt to iekšzemes pieprasījumu un izaugsmes potenciālu.

⁶ Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana, Žana Kloda Junkera (*Jean-Claude Juncker*) ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku (*Donald Tusk*), Jerūnu Deiselblūmu (*Jeroen Dijsselbloem*), Mario Dragi (*Mario Draghi*) un Martinu Šulcu (*Martin Schulz*) sagatavotais ziņojums.

⁷ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf

2. Īstenot reformas, kurās apvienoti i) elastīgi un uzticami darba līgumi, kas sekmē vienmērīgu pāreju darba tirgū un novērš divu slāņu darba tirgu; ii) visaptverošas mūžizglītības stratēģijas; iii) efektīva politika, kas palīdzētu bezdarbniekiem atgriezties darba tirgū, iv) adekvātas un ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas, kas visa dzīves cikla laikā efektīvi un iedarbīgi veicina gan sociālo iekļaušanu, gan integrāciju darba tirgū, un v) atklāti pieejami un konkurētspējīgi preču un pakalpojumu tirgi. Samazināt nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, jo īpaši attiecībā uz zemu atalgotiem darba ņēmējiem, budžeta ziņā neitrālā veidā, lai sekmētu darbvietu radīšanu.
3. Turpināt fiskālo politiku, pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes paktu. 2016. gadam izvirzītais mērķis, proti, kopumā neitrāla kopējā fiskālā nostāja, šķiet piemērots, lai atspoguļotu līdzsvaru starp fiskālo stabilitāti ilgtermiņā un makroekonomikas stabilizāciju īstermiņā. Attiecībā uz 2017. gadu – samazināt valsts parādu, lai atjaunotu fiskālās rezerves, un izvairīties no procikliskuma. Diferencēt atsevišķu dalībvalstu fiskālos centienus atbilstoši to attiecīgajai situācijai saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, vienlaikus ņemot vērā stabilizācijas vajadzības, kā arī iespējamo blakusietekmi visās eurozonas valstīs. Šajā nolūkā pārskatīt eurozonas fiskālo nostāju saistībā ar stabilitātes programmām un budžeta plāna projektiem.
4. Sekmēt banku ieņēmumus nenesošo aizdevumu pakāpenisku samazināšanu un uzlabot maksātspējas procedūras attiecībā uz uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Dalībvalstīs ar lieliem privātā sektora parādu uzkrājumiem sekmēt aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu pienācīgā kārtībā, tostarp sekmējot dzīvotnespējīgu parādu noregulējumu privātajā sektorā.

5. Pilnībā ievērojot iekšējo tirgu un atklātā un pārredzamā veidā turpināt darbu, lai pabeigtu ekonomikas un monetārās savienības izveidi, turpinot pētīt piecu priekšsēdētāju ziņojumā iekļauto ilgāka termiņa pasākumu juridiskos, ekonomiskos un politiskos aspektus.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*